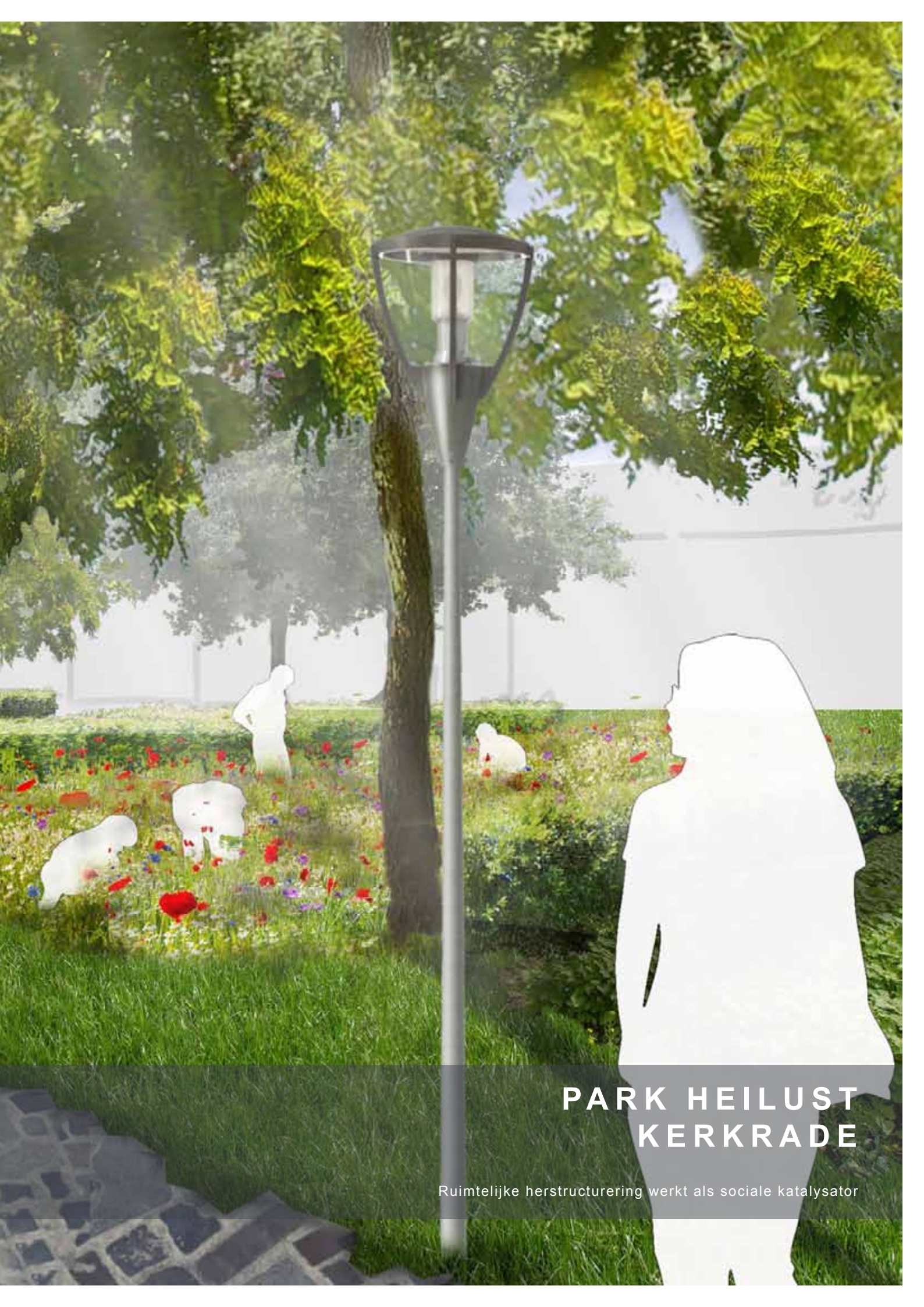

PARK HEILUST KERKRADE

Ruimtelijke herstructurering werkt als sociale katalysator

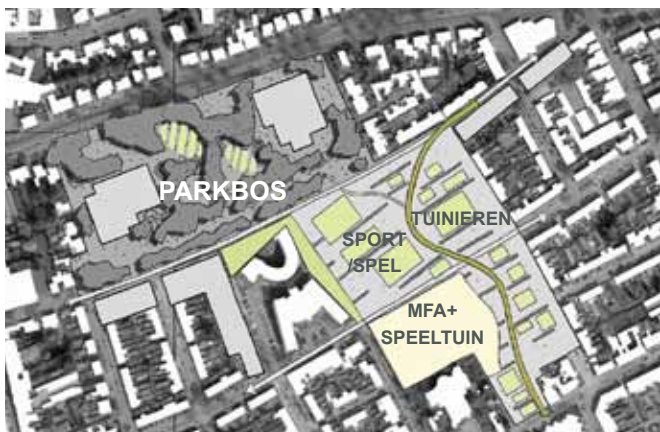
Te slopen bebouwing

Omvang plangebied

Twee parkdelen

Programma

Park Heilust geeft zijn bewoners een nieuw toekomstperspectief door positieve plannen te ontwikkelen in de krimpwijk. Samen met bewoners en organisaties uit de buurt is een park ontworpen, dat zowel hun woonomgeving als sociale leven een kwaliteitsimpuls geeft. Krimp als kans.

Eerst mijnbouw, nu sloop

Heilust in Kerkrade-West is een parochiewijk uit de wederopbouwperiode van de jaren 50. Sinds het sluiten van de mijnen in 1965 loopt de werkgelegenheid in Kerkrade terug en krimpt het aantal inwoners. Het gevolg is dat woningen leeg staan en de leefbaarheid van de openbare ruimte onder druk staat. Sloop van circa 500 woningen in de wijk Heilust is één van de vele samenhangende maatregelen om deze problemen het hoofd te bieden. Een deel van de woningen is reeds gesloopt, een ander deel moet nog gesloopt worden. Een rondwandeling door Heilust toont dichtgespijkerde ramen, verpaupering, gaten in de bebouwing, huizen die al lang te koop staan en in waarde dalen.

Krimp heeft ook een sociale impact. Verschillende mensen zijn in de problemen door werkloosheid of staan sociaal buiten spel. Vroeger zorgden de Staatsmijnen goed voor zijn werknemers, er was een rijk verenigingsleven en ook de kerk verbond de mensen. Alles was geregeld, van de wieg tot het graf. Zelf initiatief ontplooiën was binnen de hechte, warme gemeenschap amper nodig. Deze ietwat afwachtende houding herkennen we ook vandaag de dag nog bij de bewoners. Daarbij komt dat 15% van de bevolking in Kerkrade laaggeletterd is en dat lang niet elk huishouden beschikt over internet. Tegen deze achtergrond wil de gemeente Kerkrade Heilust niet alleen ruimtelijk herontwikkelen, maar de buurt ook een sociaal-maatschappelijke impuls geven. De ruimtelijke opgave bestaat uit het realiseren van een collectief park op de plek die vrijkomt door de sloop van de huizen.

Ruimtelijk kader voor eigen invullingen

Een belangrijk doel van het nieuwe park is de aansluiting op de omgeving. In de toekomst functioneert het park als verbindende stapsteen tussen Park Gravenrode en het Pferdeland-park. Daarmee versterkt Park Heilust de relaties met de omliggende natuur en het landschap en draagt het bij aan het verduurzamen van het stadsdeel.

Het park is gebaseerd op een robuust landschappelijk raamwerk, dat ruimtelijke samenhang en identiteit creëert en tegelijkertijd voldoende ruimte biedt aan de bewoners voor eigen invullingen. Binnen het ruimtelijk kader met een collectieve identiteit kunnen verschillende individuele wensen en behoeften een eigen plek krijgen.

Park Heilust bestaat uit twee delen: het Parkbos en de Tuinen. Het Parkbos, met veel bestaande bomen en veel hoogteverschil, is een rustig gebied waar nieuwe levensloopbestendige woningen een plek vinden. In het vlakke, lege deel de Tuinen bevindt zich de Groene Loper, een route die Park Heilust doordraagt en met zijn omgeving verbindt. Dwars op deze Groene Loper is een lineaire structuur geplaatst van gemengde Limburgse hagen. De hagen zorgen voor een krachtig en herkenbaar beeld, maar bovenal zijn de ruimtes tussen de hagen geschikt voor divers gebruik. In dit deel van het park krijgt ook een aantal nieuwe functies een plek, zoals een beperkt aantal woningen, een Multifunctionele Accommodatie (MFA) en een speeltuin. Bestaande functies als het woonzorgcomplex Lupinehof worden zorgvuldig ingepast.

Binnen deze ruimtelijke structuur zijn verschillende gebieden en onderdelen aangewezen waarover de bewoners mee konden denken: de invulling van de ruimtes tussen de hagen, de speeltuin bij de MFA, de ruimte rondom de Lupinehof, de Groene Loper en de open plekken in het rustiger Parkbos.

Lupinehof voor

Lupinehof na

MFA en speeltuin voor

MFA en speeltuin na

Parkbos voor

Parkbos na

Stakeholders en moodboards

De bewoners zijn stapsgewijs betrokken bij het uitwerken van hun park. Stakeholders van het gebied hebben via hun instantie of vereniging hun achterban geënthousiasmeerd en gemobiliseerd om mee te denken over de inrichting van het park tijdens speciale bijeenkomsten. Moodboards toonden voorbeelden van functies en activiteiten die een plek zouden kunnen krijgen in het park. Met rode en groene stickers konden de bewoners hun voorkeuren aangeven evenals eigen ideeën of adviezen aandragen. Uiteindelijk zijn meer dan honderd voorstellen aangeleverd. De bruikbare ideeën zijn verwerkt in het parkontwerp.

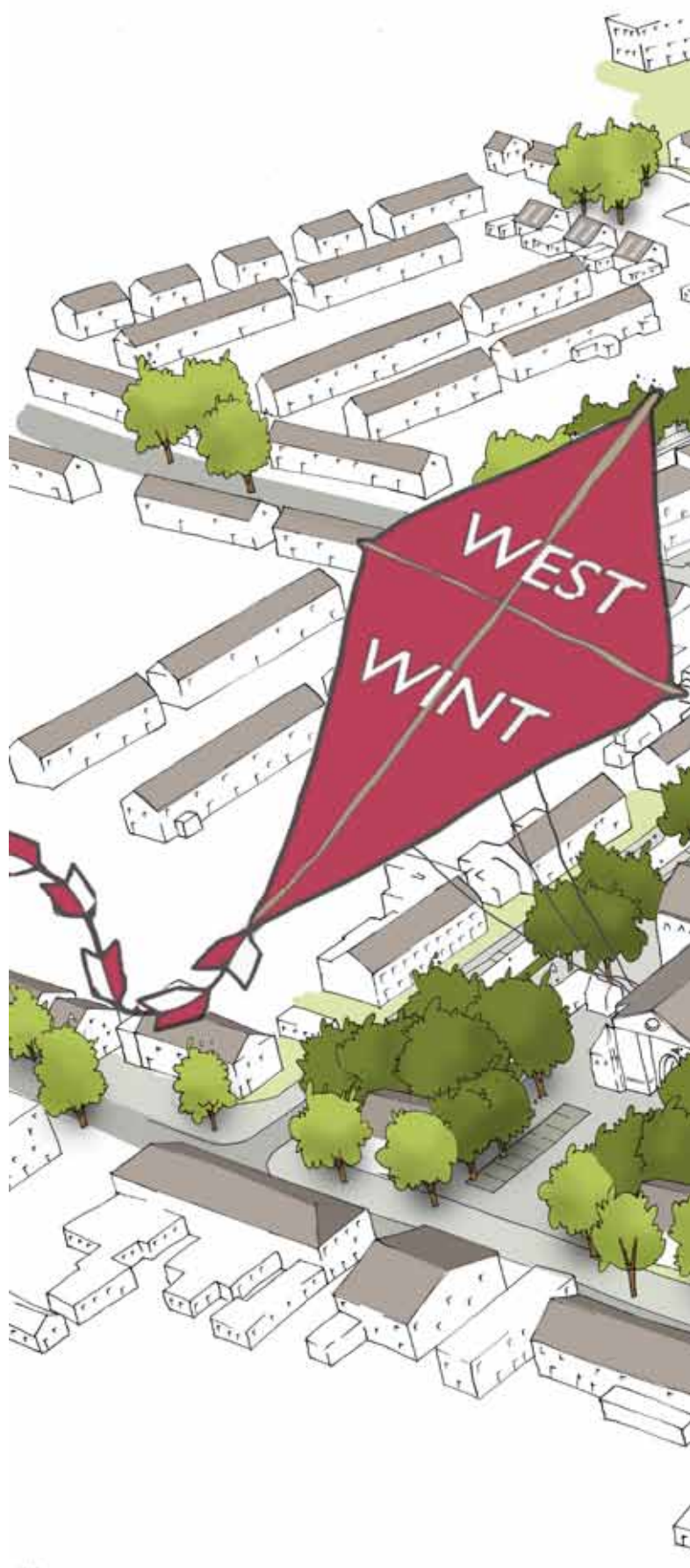
Soms vielen de wensen van de bewoners als puzzelstukjes prachtig in elkaar, zoals bij de locatie van de MFA. Vanuit het MFA kan goed toezicht worden gehouden op de Cruijffcourt en de speeltuin en in de MFA is een mooie plek beschikbaar voor een snackpunt voor de jeugd. Op sommige plekken, zoals bij de Groene Loper, zijn meerdere uitwerkingen mogelijk: een ontmoetingsplek kan ingevuld worden als zitmeubel voor jong en oud of in de vorm van een muziekkiosk die tevens als hangplek gebruikt kan worden.

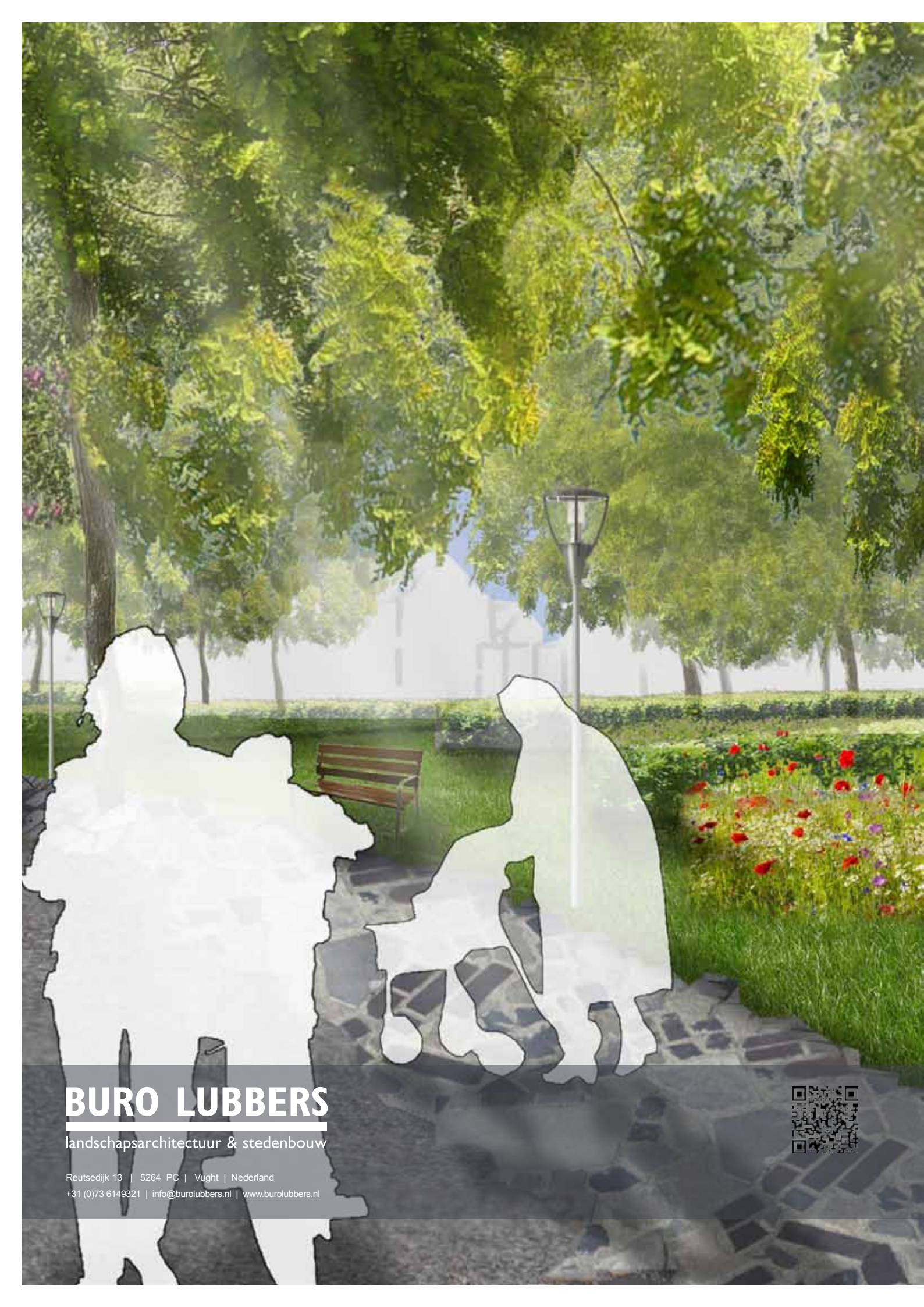
De tuinen tussen de hagen hebben een flexibele bestemming. Een fruitboomgaard of een moestuin, behoren tot de mogelijkheden, evenals vlindertuinen. Ook wanneer de tuinen niet worden ingevuld door de bewoners, ziet het park er ook goed uit. Het ruimtelijk raamwerk is krachtig genoeg om verschillende functies en verschillende hoeveelheden in zich op te nemen. Het kan zich aanpassen aan de behoeften van de tijd en meegroeien met de wensen van de bewoners.

Sinds het ruimtelijk kader voor het park gepresenteerd is, hebben verschillende activiteiten plaatsgevonden over, voor en in Park Heilust waarin de bewoners een actieve rol spelen, zoals het inrichten van een tijdelijk voetbalveld, een theatervoorstelling, een krimplezing en krimpvijfgangendiner. Een groep bewoners heeft zich inmiddels gemeld bij de gemeente om ideeën voor het park verder uit te werken. Samen smeden ze met andere instanties nieuwe allianties om samen het park vorm te geven. Precies hierin schuilt de kracht van het nieuwe Park Heilust. Niet alleen creëert het een landschappelijke verbinding en een prettige groene verblijfsplek, het verbindt boven alles de mensen in een nieuw toekomstperspectief.

BURO LUBBERS

landschapsarchitectuur & stedenbouw

Reutsedijk 13 | 5264 PC | Vught | Nederland
+31 (0)73 6149321 | info@burolubbers.nl | www.burolubbers.nl

